

Liite

Valitse päivämäärä

Asianro 2949/12.07.00/2026

Tiina Mikkilä

2949/2026 liite: Varhaiskasvatuksen asiakasmaksut vaikutusten arviointi

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksut 1.8.2026 alkaen

Marika Savukoski, varhaiskasvatusjohtaja

Tiina Mikkilä, varhaiskasvatuksen palvelupäällikkö

Anne Losoi, varhaiskasvatuksen suunnittelija

Merkkien selitykset

- ++ Merkittävä ja pitkäaikainen myönteinen vaikutus
- + Lyhytaikainen myönteinen vaikutus
- o Neutraali vaikutus tai ei vaikutuksia asiaan
- Lyhytaikainen kielteinen vaikutus
- Merkittävä ja pitkäaikainen kielteinen vaikutus

Päätöksen vaikutus

Strategiavaikutukset			
Kuopion strategia: Kuopio 2035 strategia			
		Merkki	Vaikutuksen kuvaus lyhyesti
1	Kestävä kasvu <ul style="list-style-type: none"> • Kasvava, kansainvälinen ja monipuolinen elinkeinoelämä • Koulutus ja osaava työvoima • Kestävä yhdyskuntarakenne ja täydennysrakentaminen • Vaikuttaminen ja tunnettuus 	o	
2	Elämänvoima <ul style="list-style-type: none"> • Laadukas kasvatus ja opetus • Osallistuvat ja hyvinvoivat asukkaat • Terveellistä ja turvallista elämää tukeva elämisen ympäristö 	+/-	Varhaiskasvatuksen asiakasmaksut voivat nousta osalla asiakkaista ja osalla maksut voivat poistua tulorajojen kasvun myötä.
3	Muutosvoimainen työyhteisö <ul style="list-style-type: none"> • Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö • Palvelut ja rakenteet vastaavat tulevaisuuden tarpeita • Kestävä talous 	+	Varhaiskasvatuksen asiakasmaksujen ylin ja alin perittävä maksu nousevat lakisääteisesti. Samalla 1.8.2026 indeksikorotuksen myötä tulorajat nousevat. Kunnan talouteen muutoksen vaikutus on neutraali.
Johtopäätös ja perustelut: Varhaiskasvatuksen asiakasmaksut on sidottu indeksiin varhaiskasvatuksen asiakasmaksulain (1503/2016) 16 §:n perusteella. Indeksitarkistukset tehdään kahden vuoden välein. Edellinen indeksitarkistus tehtiin 1.8.2024. Elokuun 2026 alusta voimaan tulevasta varhaiskasvatuksen asiakasmaksujen indeksitarkistuksista on 26.11.2025 annettu opetus- ja kulttuuriministeriön ilmoitus (1028/2025). Varhaiskasvatuksen			

Liite

Valitse päivämäärä

Asianro 2949/12.07.00/2026

asiakasmaksujen ylin ja alin perittävä maksu sekä tulorajat nousevat. Muutoksella voi olla vaikutusta joidenkin asiakasperheiden toimeentuloon joko maksuja korottavasti tai osalla tulorajojen nousun myötä maksuja alentavasti. Kunnan talouteen vaikutus on neutraali.

Vaikutukset ihmisiin (Ennakoarvio päätösten sosiaalisista ja terveysvaikutuksista eri ihmisryhmiin, esimerkiksi sukupuolen, seksuaalisen suuntautumisen, iän, asuinpaikan, kielen, kulttuuritaustan, tulojen, koulutuksen, ammatti- ja työmarkkina-aseman tai erityisryhmän tms. mukaan.)

Mihin väestöryhmiin päätöksellä on vaikutuksia:

Merkitse rastilla ikäryhmät: Kaikki___ Aikuiset_X__ Ikääntyneet___

Lapsiin ja nuoriin kohdistuvat vaikutukset kuvataan kohdassa "Lapsivaikutusten arviointi"

Kohdistuuko päätös jonkinkin tiettyyn väestöryhmään Ei, Kyllä, mihin _____

		Merkki	Vaikutuksen kuvaus lyhyesti
1	Palvelujen saatavuuteen ja yhdenvertaisuuteen, sekä laatuun (esimerkiksi koulutus, kulttuuri ja liikunta jne.)	o	
2	Sosiaaliseen elinympäristöön (esimerkiksi ihmissuhteisiin, syrjintään, yhteisöllisyyteen, yhteisölliseen, kulttuuriseen tai hengelliseen osallistumiseen)	o	
3	Elintapoihin (esimerkiksi ruokavalioon, päihteiden käyttöön, liikuntaan, virkistäytymiseen, riskikäyttäytymiseen)	o	
4	Terveysteen (fyysinen, psyykinen, sosiaalinen)	o	
5	Osallistumiseen (osallistuminen päätöksiin ja vaikuttaminen, tiedonsaanti jne.)	o	
6	Väestöryhmien toimeentulo (työllisyys, talous, varallisuus jne.)	+ / -	Joillakin perheillä asiakasmaksut pienenevät ja joillakin nousevat. Varhaiskasvatustuksessa huomioidaan pienemmällä asiakasmaksulla perheet, joilla on useampi lapsi varhaiskasvatuksessa.
7	Yhdenvertaisuuteen ja tasa-arvoon, kuten sukupuolten välinen tasa-arvo sekä terveys- ja hyvinvointierojen kaventaminen	+	Asiakasmaksumuutoksen indeksikorotuksessa huomioidaan yhdenvertaisen kohtelun mukaisesti perheiden tulorajat.

Johtopäätös ja perustelut

Joillakin perheillä asiakasmaksut pienenevät ja joillakin nousevat. Perhekoko, palvelun tarve ja tulot vaikuttavat asiakasmaksuun. Toisesta lapsesta perittävä maksu on enintään 40 % nuorimman lapsen

Liite

Valitse päivämäärä

Asianro 2949/12.07.00/2026

maksusta, seuraavien lasten maksu on 20 prosenttia nuorimman lapsen maksusta sekä yli kuusihenkisen perheen maksun määräämisessä käytettävän tulorajan lisäys kustakin seuraavasta perheen alaikäisestä lapsesta on 1.8.2026 lähtien 295 euroa.

Lapsivaikutusten arviointi (LAVA) (Ennakoarvio päätösten vaikutuksista lapsen oikeuksien toteutumiseen.)

		Merkki	Vaikutuksen kuvaus lyhyesti
1	Lapsen oikeus elämään, henkiinjäämiseen ja kehittymiseen (6 artikla) (esimerkiksi fyysiseen, psyykkiseen ja sosiaaliseen terveyteen ja turvallisuuteen, perheeseen, asumiseen, liikkumiseen, vapaa-aikaan ja harrastuksiin, kaverisuhteisiin, oikeuteen saada laadukasta opetusta tai varhaiskasvatusta tai pedagogista/ erityistä tukea)	o	Muutoksella ei arvioida olevan vaikutusta lasten varhaiskasvatukseen osallistumiseen.
2	Syrjimättömyys ja yhdenvertaisuus (2 artikla) (esimerkiksi miten vaikuttaa läheisiin ja jatkuviin ihmissuhteisiin, erilaisiin lapsiryhmiin, eri alueilla asuviin, erityisen haavoittuvassa asemassa oleviin lapsiin, lasten syrjäytymiseen)	o	
3	Lapsen oikeus tulla kuulluksi ja hänen näkemystensä kunnioittaminen (12 artikla) (Miten lasten/ nuorten kanssa on käsitelty asiaa ja miten heitä on kuultu? Mitä näkemyksiä heillä on ollut)	o	Asiassa ei ole kuultu asiakkaita, koska kyseessä on lakisääteinen maksujen muutos.
4	Miten lapsiin ja nuoriin kohdistuvia myönteisiä vaikutuksia voidaan vahvistaa? Miten lapsiin ja nuoriin kohdistuvia kielteisiä vaikutuksia voidaan poistaa tai ainakin lieventää?	o	

Johtopäätökset ja perustelut (lapsen edun huomioiminen, 3.1 artikla)

Muutos asiakasmaksuissa on lakisääteinen, joten lapsen etu on huomioitu muutoksen valmistelutyössä.

Vaikutukset maaseutuun (Ennakoarvio päätöksen vaikutuksista erityisesti maaseudun toimintaympäristöön.)

		Merkki	Vaikutuksen kuvaus lyhyesti
1	Maaseudun palvelut (asumisen ja palveluiden saatavuus, laatu ja hinta, saavutettavuus, yhteydet ja infrastruktuuri)	+ / -	Joillakin perheillä asiakasmaksut pienenevät ja joillakin nousevat. Perhekoko, palvelun tarve ja tulot vaikuttavat asiakasmaksuun.
2	Maaseudun elinvoima (elinkeinot, yrittäjyys ja työ, osaaminen, vahvuudet ja vetovoimatekijät)	o	

Liite

Valitse päivämäärä

Asianro 2949/12.07.00/2026

3	Maaseudun demokratia (yhteisöllisyys, sosiaalinen pääoma ja kansalaisten osallistuminen)	0	
4	Miten maaseudulle kohdistuvia myönteisiä vaikutuksia voidaan vahvistaa? Miten maaseudulle kohdistuvia kielteisiä vaikutuksia voidaan poistaa tai ainakin lieventää?	0	
<p>Johtopäätös ja perustelut Muutos koskettaa kaikkia asiakasperheitä. Perhekoko, tulot sekä palvelun tarve (lapsen varhaiskasvatuksessa vietetty aika) vaikuttavat asiakasmaksuun.</p>			

<p>Vaikutukset ympäristöön ja ilmastoon (Ennakoarvio vaikutuksista, jotka aiheutuvat luonnonvarojen ja energian käytöstä ja niihin liittyvistä päästöjen ja jätteiden määrästä, kulutuskäyttäytymisen muutoksesta tai toimintojen sijoittumisesta ja niihin liittyvistä liikkumis- ja liikenneratkaistuista.)</p>			
		Merkki	Vaikutuksen kuvaus lyhyesti
1	Fyysiseen elinympäristöön ja viihtyvyyteen (työ- ja asumisolot, liikenne- ja liikkumismahdollisuudet, esimerkiksi melu, ilman epäpuhtaus, onnettomuusriski jne.)	0	
2	Maaperään, vesistön ja luonnon monimuotoisuuteen	0	
3	Kasvihuonekaasujen päästöjen vähentämiseen ja ilmastonmuutokseen sopeutumiseen ja varautumiseen	0	
4	Luonnonvarojen käyttöön, jätteiden määrään ja haitallisuuteen sekä kierrätysasteeseen	0	
5	Maisemaan, kaupunkikuvaan, kulttuuri-perintöön	0	
6	Rakennettuun ympäristöön ja yhdyskuntarakenteeseen	0	
<p>Johtopäätös ja perustelut Muutoksella ei arvioida olevan suoria vaikutuksia ympäristöön ja ilmastoon.</p>			

<p>Ennakoarvio vaikutuksista kunnan talouteen ja henkilöstöön</p>			
		Merkki	Vaikutuksen kuvaus lyhyesti
1	Kunnan henkilöstöön (asema, määrä, osallistuminen jne.)	0	
2	Kunnan talouteen (menoihin, tuloihin, investointeihin, velkaantumiseen jne.)	0	

Liite

Valitse päivämäärä

Asianro 2949/12.07.00/2026

3	Tuloksellisuuteen, tuottavuuteen ja toimintatapoihin	o	Vaikutukset kunnan talouteen arvioidaan neutraaleiksi.
<p>Johtopäätös ja perustelut Asiaksmaksujen muutoksella ei ole vaikutuksia kunnan henkilöstöön. Talouteen liittyvät vaikutukset arvioidaan neutraaleiksi, koska osalla asiakasperheistä maksut nousevat ja osalla laskevat tulorajojen nousun myötä.</p>			

<p>Vaikutukset yrityksiin (Vaikutukset, jotka aiheutuvat esimerkiksi julkisista hankinnoista, asunto- ja kaavoituspolitiikasta, liikennetkaisuista tai kunnan talouspolitiikasta.)</p>			
		Merkki	Vaikutuksen kuvaus lyhyesti
1	Edistää yritystoiminnan edellytyksiä paikkakunnalla / parantaa yritysten toimintaympäristöä	o	
2	Yritystoiminnan monipuolistumiseen, markkinarakenteeseen ja liiketoimintaan	o	
3	Työpaikkojen muodostumiseen	o	
4	Yritysten kehittämiseen	o	
5	Yritysten työvoiman saantiin	o	
6	Yritysten tavara- ja työpaikkaliikenteeseen	o	
7	Yritysten asiakasvirtaan	o	
8	Yritysten osallistumiseen julkisiin hankintoihin	o	
<p>Johtopäätökset ja perustelut Muutoksella ei arvioida olevan vaikutuksia yrityksiin.</p>			